

Het heiligenboek

Justinus de Martelaar Tom Zwaenepoel

Wat we weten over het leven van Justinus de Martelaar komt hoofdzakelijk uit diens eigen geschriften. Hij wordt omstreeks het jaar 100 als zoon van een Romeinse aristocratische familie geboren in Flavia Neapolis (het huidige Nablus) in Samaria. Vanaf zijn jeugd is hij op zoek naar 'de waarheid' en naar God. Hij studeert vooral de geschriften van Plato en de stoïcijnse filosofen, test diverse filosofische stromingen. Een toeval brengt hem tot de leer van Christus. Tijdens een wandeling aan het strand ontmoet hij een oude man die hem tijdens lange gesprekken vertelt over het christelijke geloof. Justinus bestudeert de Bijbel, vindt in Christus 'de ware filosofie' en laat zich op dertigjarige leeftijd dopen. Na zijn bekering verkondigt hij als predikant en missionaris het evangelie overal waar hij kan. In Rome sticht hij een wijsgerige school waar hij de leerlingen gratis in de nieuwe leerleidt en schrijft hij verscheidene filosofische geschriften. Almaar vaker veroordeelt hij de christenvervolgers in het openbaar. Wanneer hij weigert in te gaan op het bevel van keizer Marcus Aurelius om heidense goden te aanbidden, wordt hij in 165 samen met zes gezellen in Rome onthoofd.

Justinus illustreert dat de mens een zoekend wezen is. Om te ontsnappen aan de monotonie van het alledaagse, het banale, het oppervlakkige, zoekt hij naar waarden, gevoelens, gedachten, personen, plaatsen die gelukkig stemmen. Hij probeert een antwoord te vinden op belangrijke levensvragen: waarom, waarvoor, waarheen? Hij zoekt en zoekt en komt uiteindelijk terecht bij de grote filosofen, die van het nadenken hun beroep maakten. Door de formulering van oorzaken, gevolgen en verbanden brengen ze orde in het chaotische kluwen van oneindige ideeën en principes. Ook Justinus is filosofisch aangelegd. Hij wil graag komen tot de kennis van God en de zin van het bestaan.

Lange tijd zoekt hij naar 'de ene en ware God', maar niemand kan een antwoord geven op zijn vragen. Hij zoekt wellicht bij de verkeerde personen of bronnen, of misschien wil hij het gewoon niet inzien. Door een gelukkig toeval komt hij aan het strand in contact met een oude man. De wijsheid van de 'oudere generatie' brengt hem op het juiste pad. Een oude man vertelt, geeft raad, stuurt bij. Wanneer de anonieme man afscheid neemt, spoort hij Justinus aan tot gebed: „Bid vooral dat men voor jou de poorten van het

licht opent, want niemand kan zien en begrijpen, behalve als God en zijn Christus het iemand toestaan dit te begrijpen" (*Dialogus cum Tryphone*).

In de rest van zijn bestaan legt Justinus een basis voor de verdere christelijke theologie. Hij verbindt de christelijke geloofsleer met de Griekse filosofie, noemt overtuigende argumenten tegen twijfelaars en tegenstanders van het christendom en verspreidt het geloof in een begrijpelijke taal. Zo wordt de bekeerde 'heid' een van de belangrijke apologeten van de vroege Kerk.

Hij schrijft diverse werken ter verdediging van het geloof. Slechts twee apologieën en de *Dialogus cum Tryphone* (Dialog met Tryfo) bleven bewaard. In zijn eerste apologie verdedigt hij het christendom tegen allerlei beschuldigingen zoals atheïsme, domheid, incest en kannibalisme. Ook legt hij op positieve wijze het leven van de christenen uit.

In zijn eerste *Apologia* komt hij tot de nuchtere vaststelling: „Een exacte benaming door een naam is goed noch slecht, als je de feiten die verbonden zijn met die naam buiten beschouwing laat" (I, 4). Voorts vraagt hij zich af: „Welk mens met gezond verstand zal niet toegeven dat we geen goddeloze mensen zijn?" (I, 13).

Zijn tweede apologie is een protest als reactie op de executie van christenen. Hij maakt komaf met misverstanden in verband met leer en wezen van het christendom, die aan de basis liggen van de christenvervolging.

Justinus de Martelaar wordt in de negende eeuw opgenomen in de heiligenkalender. Deze kerkvader wordt afgebeeld met wijzende vingers naar omhoog (de hemel). Hij geldt als de patroonheilige van de filosofen.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

15 februari, 17.05 uur, één. *Birds Nests* (volgelnestjes), eerste aflevering van de Britse lifestyle-reeks *Expensive Eats* die een kijkje neemt in de wereld van de exclusieve voedseldelicatessen. Daags nadien, op 16 februari, *Ham*, over de vermaarde Ibérico-ham.

17 februari, 22 uur, Canvas. *Her*, Amerikaanse romantische sciencefictionkomedie uit 2013 van Spike Lee over Theodore, schrijver van persoonlijke brieven in opdracht van het bedrijf Beautifulhandwrittenletters.com, die verliefd wordt op de computerstem van Samantha.

18 februari, 20.10 uur, één. Eerste aflevering van de driedelige documentaire *Virgin Atlantic. Up in the Air*, over het reilen en zeilen bij de vliegtuigmaatschappij, in het jaar dat die haar dertigste verjaardag viert.

19 februari, 22.20 uur, Canvas. *The Loving Story*, documentaire uit 2011 over het huwelijk van de zwarte Mildred en de blanke Richard dat in 1958 door de Amerikaanse staat Virginia illegaal werd verklaard. Pas in 1967 waren, na een lange rechtszaak, interraciale huwelijken niet langer verboden in de Verenigde Staten.

De vrome kudde

In het stadion Ingezonden door Jacob De Marchia

Twee bananen wachten braafjes op de aftrap. Zegt de ene banaan:

– Ik ben bang.

Waarop de andere verbaasd:

– Waarom?

Zegt de ene:

– Straks spelen ze de Brabançonne en moeten we rechttop meezingen.

Op de prairie Ingezonden door Wilfried Vanherk

In Texas rijdt een cowboy te paard over de prairie. Op een gegeven moment ziet hij tussen de geknakte cactussen een indiaan liggen, het oor tegen de grond. Zegt de indiaan:

– Een postkoets met zes paarden – drie zwart, twee bruin en één wit paard. En een cactus.

Vraagt de cowboy verbaasd:

– Zeg, kun jij dat allemaal horen?

Waarop de indiaan:

– Neen. Die zijn net dwars over me heen gereden en de cactus zit in m'n oor.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & Leven** • Vrome Kudde, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

mooi maken	smekend verzoek	kapsel	omgekeerd	4	amfibie	ondergrondse
5	instandhouding	struikachtig plantje	na dato	zwart paard	afgebroken tak	
				mevrouw (Eng. afk.)	3	
visetende vogel	seriusheid	planten	uitheemse plant			
				6	dun takje	inval
speciale kennis (Eng.)	aansporing	lus				1
	8				dinsdag	nummer
groente		2	ontlopen			
toets			vloeibare mest			7

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DE PUZZELAAR

© De Puzzelaar

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

Oplossing van deze puzzel:
kampen